

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-1-157 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-68/1689-624
Karar Tarihi : 27.12.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: Şamil PİŞMAF, Tuğçe KOYUNCU, Başak ARSLAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Refik Okumuş Akaryakıt İnş. Nak. ve Dış Tic. Ltd. Şti.
Sanayi Mah. Sultan Selim Cad. No:186 Kağıthane/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : OMV Petrol Ofisi A.Ş.
Temsilcileri: Dr. Aydın ÖZTUNALI, Av. Benan KIRMIZIGÜL
Turan Güneş Bulvarı No:100/20 Yıldız/Ankara

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** OMV Petrol Ofisi A.Ş. tarafından dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliği)'nin ihlal edildiği iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 22.08.2012, 31.08.2012 ve 18.09.2012 tarihlerinde giren başvuru üzerine hazırlanan 01.10.2012 tarih ve 2012-1-157/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 17.10.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 18.12.2012 tarih ve 2012-1-157/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle; OMV Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ)'nin şikâyetçiyle yaptığı dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Tebliği'ni ihlal ettiği iddia edilmektedir.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** ilgili raporda; şikâyet başvurusuna konu dikey anlaşmaya ilişkin olarak POAŞ tarafından 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Tebliği'nin ihlalinin söz konusu olmadığı, bu nedenle şikâyetin reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**
- (5) Dosya içeriğinde yer alan bilgiler göre, yapılan başvurularda özetle; Refik Okumuş Akaryakıt İnş. Nak. ve Dış Tic. Ltd. Şti. (OKUMUŞ) ortağı ve yetkilisi Refik OKUMUŞ ile POAŞ arasında 1977 yılından itibaren süregelen bir bayilik ilişkisi bulunduğu, süreç içerisinde Refik OKUMUŞ'a ait istasyon üzerinde 16.05.2002 tarihinden itibaren POAŞ lehine 20 yıl süre ile intifa hakkı tesis edildiği, söz konusu intifa hakkı sürerken bu kez OKUMUŞ ile POAŞ arasında 28.06.2007 tarihli bir bayilik sözleşmesi akdedildiği ve müteakiben 14.09.2007 tarihinde 16.05.2002 tarihli intifa hakkının sona erdirilerek aynı tarihte POAŞ lehine 20 yıl süreli yeni bir intifa hakkı tanındığı belirtilmekte; bu çerçevede söz konusu anlaşmanın 18.09.2010 tarihinde sonlandırılması gerektiği, buna karşın bayilik sözleşmesinin POAŞ'a çekilen ihtarname çerçevesinde 22.06.2012 tarihinde, intifa hakkının ise 02.08.2012 tarihinde sonlandırılmasının 4054 sayılı Kanun'a ve 2002/2 sayılı Tebliği'e aykırılık teşkil ettiği öne sürülmektedir.

- (6) Yine bahse konu anlaşma kapsamında ilgili istasyon üzerinde POAŞ lehine tesis edilen ipoteğin, POAŞ'a verilen teminat mektubunun ve POAŞ lehine düzenlenen bononun da kendilerini POAŞ'la yeniden anlaşmaya zorladığının, bir başka deyişle OKUMUŞ üzerine rekabet etmeme yükümlülüğü getirdiğinin kabul edilmesi ve söz konusu unsurların intifa hakkından bağımsız düşünülmemesi gerektiği iddia edilmekte ve POAŞ ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında işlem tesis edilmesi talep edilmektedir.
- (7) Kurulumuzun akaryakıt sektöründe dağıtım şirketleri ile bayileri arasında yapılan dikey anlaşmalara ilişkin olarak daha önce almış olduğu kararlar uyarınca, 18.09.2005 yılından önce yapılan ve *kesintiye uğramaksızın süre gelen* dikey ilişkiler kural olarak 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinden yararlanabilmektedir. Bununla birlikte, Kurulumuzun 25.08.2011 tarihli ve 11-46/1129-394 tarihli kararında da vurgulandığı üzere, uzun süreden beri devam eden dikey ilişkilerde taraflar arasında imzalanan yeni sözleşmelerle dikey ilişkinin de yenilenmesi yeni bir irade beyanı olarak kabul edilebilmeli ve bu şekilde duruma göre taraflar arasında yeni bir dikey anlaşmanın yapıldığından bahisle bu durum, grup muafiyeti kapsamındaki sürelerin hesaplanmasında göz önüne alınabilmelidir. Nitekim Kurulumuzun 08.04.2010 tarih ve 10-29/436-162 sayılı, 07.10.2010 tarih ve 10-63/1313-491 sayılı kararlarında, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 7. maddesinde öngörülen üç aylık süre dikkate alınarak, bayiler ile dağıtım şirketleri arasındaki bayilik sözleşmeleri veya intifa/kira sözleşmelerinin en çok üç ay içerisinde yenilenmesi halinde, tarafların yeni bir dikey anlaşmayı kurma yönünde iradelerini ortaya koydukları değerlendirilmiştir.
- (8) Bu çerçevede şikâyetçi tarafından sunulan bilgi ve belgeler irdelendiğinde, taraflar arasında geçmişten gelen bir dikey anlaşma bulunmakla beraber, 28.06.2007 tarihinde yeni bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı, devamında ise Kurulumuzun yukarıda zikredilen kararlarında öngördüğü üç aylık süre içerisinde olmak üzere 14.09.2007 tarihinde daha önceki intifa hakkının sonlandırılarak POAŞ lehine 20 yıl süreli yeni bir intifa hakkı tanındığı anlaşılmaktadır. Kaldı ki POAŞ vekilince gönderilen, 18.09.2012 tarihli yazı ekinde yer alan belgelerin incelenmesinden, taraflar arasında son olarak 06.09.2007 tarihinde bir bayilik sözleşmesinin daha imzalandığı görülmektedir. Hal böyleyken, Kurulumuzun bahse konu kararları çerçevesinde taraflar arasındaki geçmişten gelen dikey anlaşmanın 06.09.2007 tarihinde sonlandırılarak bu tarih itibarıyla yeni bir dikey anlaşma kurulduğunun kabulü gerekmektedir. Bu çerçevede 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri ve yine Kurulumuzun akaryakıt sektöründe bayiler ile dağıtım şirketleri arasındaki dikey anlaşmalara ilişkin almış olduğu çok sayıda kararında ortaya konulan esaslar uyarınca, dosya konusu dikey anlaşmanın 06.09.2007 tarihinden itibaren beş yıl süreyle olmak üzere 06.09.2012 tarihine kadar anılan Tebliğ ile tanınan grup muafiyeti kapsamında bulunduğu anlaşılmaktadır.
- (9) Öte yandan Kurulumuzun 09.02.2011 tarih ve 11-08/160-52 sayılı, 03.08.2011 tarih ve 11-44/966-318 sayılı kararlarında detaylı olarak ele alındığı ve açıklandığı üzere, dağıtım firması lehine tanınan ipotek hakkının veya verilen teminat senetlerinin 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen rekabet yasağı süresi ile bağlantısı bulunmamaktadır. Bu nedenle söz konusu teminat unsurlarının bayi üzerindeki rekabet etmememe yükümlülüğünü uzatmaya veya bayiyi yeniden sözleşme yapmaya zorladığına yönelik iddianın kabulünün mümkün olmadığı; ipoteğin terkinini ve teminat senetlerinin iadesi konularının hukuk mahkemelerinin görev alanı içinde yer aldığı, bu nedenle sayılan konularla ilgili olarak Kurulumuz tarafından 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem tesisine imkân bulunmadığı değerlendirilmektedir.

12-68/1689-624

- (10) Yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmeler çerçevesinde, gerek OKUMUŞ gerekse POAŞ tarafından gönderilen bilgi ve belgelere göre, dosya konusu dikey anlaşma kapsamındaki bayilik sözleşmesinin feshedilmiş, intifa hakkının da grup muafiyeti süresi içerisinde olmak üzere 02.08.2012 tarihi itibarıyla tapudan terkin edilmiş olması dikkate alındığında, POAŞ tarafından bahse konu dikey anlaşmaya ilişkin olarak 2002/2 sayılı Tebliğ'in ve 4054 sayılı Kanun'un ihlalinin söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (11) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; başvuru konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.